

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

**VERKSAMHETSRAPPORT
UPPFÖLJNING AV VERKSAMHETSPLAN 2020**

KvinnSam – nationellt bibliotek för genusforskning

DATUM:

2021-03-01

BESLUTAD AV:

KvinnSams styrgrupp

KONTAKTPERSON:

Linda Börjesson, föreståndare KvinnSam

linda.borjesson@ub.gu.se

031-786 61 81

Innehållsförteckning

Summary	3
Inledning	4
Uppföljning av verksamhet	4
Nationell informationsförsörjning	5
Registreringar i GENA	5
Registreringar i KVINNSAM (Libris)	5
Handskriftsarkiv	6
Handskriftsförvärv	6
Handskriftsdatabasen Alvin, KvinnSams registreringar	6
Användarservice	7
Referensservice	7
Undervisning och visningar	7
Sökupdrag	8
Handskriftsbeställningar	9
Användning av databaser	11
Webbstatistik	12
Övriga webbresurser	13
Samverkan	14
Deltagande i konferenser och möten	14
Nordiska och europeiska nätverk	14
Nationella sekretariatet för genusforskning	15
Jämställdhetsmyndigheten	15
European Institute for Gender Equality	15
FRAMES on GENDER - FRAGEN	15
Nordisk kvinnolitteraturhistoria online	16
Alvin – plattform för digitala samlingar och digitaliserat kulturarv	16
Den svenska demokratin 100 år	16
Svenskt kvinnobiografiskt lexikon (SKBL)	16
Queerlit – en databas för HBTQI-litteratur	17
Prioriterade aktiviteter 2020	18
Förbereda ett evenemang med anledning av rösträttsjubileet 2021	18
Utveckling av databasen KVINNSAM	18
Queerlit - en databas för HBTQI-litteratur	18
Omdigitalisering av Hertha 1914-1935	18
Svenskt Kvinnobiografiskt lexikon	19
Inventering av diabilder i arkivet	19
Påbörja arbetet med att affiliera forskare till KvinnSam	19
Se över Elin Wägners samling	20
Bilaga 1. Publikationer	
Bilaga 2. Ekonomisk redovisning	
Bilaga 3. Internationell utvärdering av den universitetsgemensamma forskningsinfrastrukturen KvinnSam	

Summary

KvinnSam – *National Resource Library for Gender Studies* is a unique Swedish resource. Originally founded mainly as a women's archive, it has grown into a library specializing in women's, men's, and gender studies, with a staff of discipline-competent university librarians and an archivist. In March 2018, KvinnSam was established as a university-wide research infrastructure following a decision by the University Vice-Chancellor.

KvinnSam compiles two bibliographic databases (KVINNSAM and GENA) that are continuously updated. Manuscripts are catalogued in a separate database, Alvin. Other daily tasks include user and reference services, as well as archival work.

The work of KvinnSam has been affected by the ongoing COVID19-pandemic. 2020 started out with a number of well-attended events and lectures, but as the pandemic became an increasing threat during the spring, KvinnSam had to reorganize its efforts and find methods for digital outreach and activities. Among other things, this meant that much of the teaching undertaken by KvinnSam was moved online. In addition, there has been a significantly increased need for digital resources, since the various restrictions imposed in Sweden and around the world have prevented physical access to the collections.

In October, an international evaluation of KvinnSam was compiled by Birgitta Svensson, prof. emerita of Stockholm University. The evaluation recommended that KvinnSam remain as a university-wide research infrastructure at Gothenburg University. In November, Gothenburg University Vice-Chancellor Eva Wiberg decided that KvinnSam is to be maintained as a university-wide research infrastructure. With this, KvinnSam closes its first three-year cycle in this capacity at Gothenburg University, and enters another three-year cycle.

In 2020, KvinnSam has carried out a number of activities according to the annual plan. The main activities for the year have included preparations for an event in conjunction with the 2021 centenary of the universal vote in Sweden, the development of the KVINNSAM database, a review of the Elin Wägner collection and efforts surrounding the introduction of KvinnSam affiliate researchers. This activity prompted a suggestion to appoint a research co-ordinator at KvinnSam, presented to the Gothenburg University board in the Vice-Chancellor's activity dialogues of 2020.

Throughout the year, KvinnSam has taken part in a number of research projects, such as the *Biographical Dictionary of Swedish Women (SKBL)* – an infrastructural project financed by the Bank of Sweden Tercentenary Foundation (Riksbankens Jubileumsfond). The contribution from KvinnSam in this case is a part-time librarian position of 50%. In 2020, the research project *Queerlit - a database for LGBTQI literature*, was granted 6.7 million SEK from the Bank of Sweden Tercentenary Foundation; welcome funding after several years of application. KvinnSam takes part in this project supplying a university librarian at 5-20% through 2021-2023.

Through the year, KvinnSam has been appointed to perform a number of searches, both on behalf of individual scholars, and of the Swedish Secretariat for Gender Research. The need for the KvinnSam expertise in this area saw one of the KvinnSam university librarians working 50% at the Swedish Secretariat for Gender Research, performing, among other tasks, information searches on behalf of the Equality Ombudsman and the Nordic Council, within the fields of sexual harassment in the workplace, and health among young LGBTI persons in the Nordic countries.

Inledning

KvinnSam – nationellt bibliotek för genusforskning är en unik resurs i Sverige. Verksamheten består av ämneskompetenta bibliotekarier och en arkivarie, ett kvinnohistoriskt arkiv, ett specialbibliotek samt en webbplats.

Rektor beslutade 2018-03-23 (Dnr V 2017/978) att inrätta KvinnSam som universitetsgemensam forskningsinfrastruktur vid Göteborgs universitet. KvinnSams styrgrupp har därefter sammanträtt två gånger per år, med start 19 september 2018.

Kärnverksamheten består av att bevaka och förteckna litteratur om genusfrågor, att samla, ordna och förteckna kvinnohistoriskt arkivmaterial, samt ge referensservice. Den här delen av verksamheten beskrivs under rubriken *Uppföljning av verksamheten*. Utöver kärnverksamheten har KvinnSam genomfört flera aktiviteter under 2020 vilka huvudsakligen redovisas under rubriken: *Prioriterade aktiviteter 2020*. Resultat presenteras under båda tidigare nämnda rubrikerna samt i *Bilaga 1. Publikationer*.

COVID19-pandemin har påverkat KvinnSams verksamhet under året. Göteborgs universitetsbibliotek, där KvinnSams samlingar är förlagda, har under året minskat öppettider och fysisk tillgänglighet för besökarna för att minska smittspridningen. KvinnSam har fått förlägga de flesta undervisningar och möten till digitala plattformar, framförallt under höstterminen 2020. En rad aktiviteter har omformats och anpassats efter de nya förutsättningarna.

I oktober skrev Birgitta Svensson, prof. emerita vid Stockholms universitet en internationell utvärdering av KvinnSam som universitetsgemensam forskningsinfrastruktur. Utvärderingen rekommenderade att KvinnSam skulle kvarstå som universitetsgemensam forskningsinfrastruktur vid Göteborgs universitet. Detta tack vare sin värdefulla expertkompetens inom genusforskning och kvinnohistoria, sin unika och kontinuerligt växande arkivsamling samt som nödvändig nationell forskarresurs gällande produktion av databaser. KvinnSam beskrevs även som en omistlig del av den starka genusvetenskapliga forskningsmiljö som finns i Göteborg. Rektor för Göteborgs universitet beslutade i november att KvinnSam skulle fortsätta som universitetsgemensam forskningsinfrastruktur. KvinnSams avslutar därmed sin första treåriga cykel som universitetsgemensam forskningsinfrastruktur vid Göteborgs universitet och tre nya år påbörjas. Se *Bilaga 3. Internationell utvärdering av den universitetsgemensamma forskningsinfrastrukturen KvinnSam*.

Uppföljning av verksamhet

KvinnSams löpande arbete under 2020 följs upp i denna del av verksamhetsrapporten. Under rubriken *Nationell informationsförsörjning* redovisas registrering i de databaser som KvinnSam producerar. Rubriken *Handskriftsarkiv* rymmer årets arkivförvärv samt registreringar i handskriftsdatabasen Alvin.

Under *Användarservice* presenteras referensservice, undervisning, sökuppdrag och handskriftsbeställningar. Här redovisas också användning av KvinnSams databaser och andra webbresurser. Under rubriken *Samverkan* framförs samverkanspartners och aktuella samarbetsprojekt.

Nationell informationsförsörjning

KvinnSam producerar flera databaser. KVINNSAM är Nordens största databas inom kvinno-, mans- och genusforskning och är en del av den nationella biblioteksdata-basen Libris. KVINNSAM innehåller drygt 160 000 referenser och växer normalt med ca 3000 referenser årligen. I och med övergången till nytt katalogiseringsverktyg (Libris XL) i juni 2018 tar indexeringen i KVINNSAM betydligt mer tid i anspråk per post. Detta har inneburit att antalet registreringar minskat från och med juni 2018. Årssumman för 2018 var ca 1000 poster färre än vanligt och årssumman för 2019 var ca 500 färre poster än innan Libris XL:s implementering. Från och med år 2020 överstiger årssumman förväntningarna och landar på 3701 indexeringar. Detta ska inte tolkas som att katalogiseringsverktyget har förbättrats avsevärt. Snarare har KvinnSams bibliotekarier utarbetat sätt för att arbeta effektivt i ett bristfälligt verktyg, samt fått viss personalförstärkning.

Utöver databasen KVINNSAM producerar KvinnSam även databasen GENA, som förtecknar referenser till svenska doktorsavhandlingar inom genusforskning. Innehåller närmare 1800 referenser och växer med 50-80 referenser årligen. GENA produceras i samarbete med Nationella sekretariatet för genusforskning.

Vid årsskiftet 2019/2020 avvecklades databasen GREDA, vilket var en databas över forskare inom genusområdet i Sverige. Den innehöll drygt 500 forskare och växte med 10-40 forskare årligen. GREDA producerades av KvinnSam i samarbete med Nationella sekretariatet för genusforskning. Då systemet var föråldrat och innehållet till delar inaktuellt beslutade beställaren Nationella sekretariatet för genusforskning i samråd med KvinnSam att släcka databasen.

Registreringar i GENA

Antal avhandlingar 2020: 53

Registreringar i KVINNSAM (Libris)

Månad	Antal indexeringar
Jan	390
Feb	232
Mars	447
April	309
Maj	317
Juni	315
Juli	164
Aug	277
Sept	390
Okt	379
Nov	312
Dec	169
Årssumma	3701

Handskriftsarkiv

KvinnSams handskriftsarkiv är unikt som det enda kvinnohistoriska arkivet i Sverige. Det innehåller kvinnohistoriskt handskriftsmaterial och annat källmaterial med tyngdpunkten på 1900-talets första hälft, från rösträttskampen och tiden därefter. I dag består arkivet av cirka 600 hyllmeter arkivalier. Materialet är mycket eftersökt och används både nationellt och internationellt. Till KvinnSam kommer forskare, författare och andra intresserade för att studera materialet på plats.

Handskriftsförvärv

18 nyförvärv och tilläggsaccessioner om totalt 13,53 m har gjorts under året.

Nya samlingar

- Ingeborg Bosson
- Årstasällskapet för Fredrika Bremerstudier
- Elisabeth Tamm
- Sandra Ikse
- Barbro Werkmäster
- Kvinnoligan i Lund

Tilläggsaccessioner har gjorts till existerande arkiv

- Marianne Erikssons arkiv
- Amningshjälpen (2 tilläggsacc.)
- Åsa Wettres arkiv
- Kvinnohuset i Stockholm
- Andrea Andreen-Svedbergs samling
- Ingrid Sjöstrands arkiv
- Carina Sjögrens samling
- Birgit Sparres samling
- Åsa Mobergs arkiv
- Inga-Britt Fredholms papper
- Bohus Stickning

Nya samlingar: 6,37 hyllmeter

Tilläggsaccessioner: 7,151 hyllmeter

KvinnSam har utöver handskriftsförvärvet även fått en bokdonation om drygt 12 hyllmeter bestående av både böcker och tidskrifter. Materialet utgörs i huvudsak av amerikansk litteratur från 70- och 80-talet med inriktning på den amerikanska women's liberation movement.

Handskriftsdatabasen Alvin, KvinnSams registreringar

Tillsammans med Göteborgs universitetsbiblioteks Handskriftsavdelnings samling är KvinnSams arkivförteckningar, brev och inskannade fotografier sökbara i databasen Alvin, där man också kan söka på brevskrivare och adressater. Alvin drivs som ett konsortium av Uppsala universitetsbibliotek, Göteborgs universitetsbibliotek och Universitetsbiblioteket vid Lunds universitet. Flera andra kulturarvsinstitutioner är också medlemmar i Alvin.

Antal registreringar 2020: 164

Antal publicerade poster i Alvin totalt 2020-12-31: 14 007

Användarservice

Användarbasen består av forskare och studenter framförallt inom fälten humaniora och samhällsvetenskap. KvinnSams samlingar och resurser används av forskare i och utanför Sverige, både i forskning och i undervisning. Resurserna används också av studenter, allmänhet och yrkesgrupper som journalister och författare.

Referensservice

Referensservice är en informationskontakt mellan användare och KvinnSams personal, där kontakten involverar bibliotekariernas kunskap och användning av en eller flera informationskällor (t.ex. tryckta källor, databaser, bibliotekskataloger). Instruktioner eller rekommendationer om hur man använder informationskällor räknas också hit. På KvinnSam ges referensservice via webbformulär, e-post, telefon och personliga besök.

Referensfrågor besvarade via mail/telefon/besök: 59

Ärenden via kontaktformulär (STIG): 154¹

Undervisning och visningar

Undervisning i informationssökning i databaser och tryckta källor kan bokas av kursansvariga lärare vid Göteborgs universitet under terminstid. Universitetsbiblioteket ska, på uppdrag från institutioner, tillhandahålla undervisning med mål att stärka studenternas informationskompetens enligt Universitetsbibliotekets verksamhetsuppdrag (2016). Till detta bidrar KvinnSams universitetsbibliotekarier genom att ansvara för undervisning gentemot studenter i ämnet genusvetenskap; både biblioteksintroduktioner och informationsökning. Även andra discipliner bokar in undervisningstillfällen för kurser med genusinriktning.

Undervisningarna har företrädesvis hållits i videokonferensprogrammet Zoom under andra delen av 2020, på grund av COVID19-pandemin. Förutom att ha undervisning för Göteborgs universitets studenter har KvinnSam under året anordnat workshops på Bibliotekshögskolan vid Högskolan i Borås om kontrollerade vokabulärer.

KvinnSam tar även emot externa studiebesök från forskargrupper, nätverk, gymnasieskolor, folkhögskolor eller andra högskolor. COVID19-pandemin lett till att KvinnSam i mycket låg grad har anordnat sådana under 2020, till skillnad från tidigare år.

Under året har KvinnSam haft sex studiebesök och visningar för externa, åtta undervisningstillfällen samt två arrangemang som listas nedan.

Studiebesök och visningar för externa

22 januari-26 februari: Praktikant från Arkivvetenskapsprogrammet vid Göteborgs universitet.

2 mars: Visning för Riksantikvarieämbetets avdelning ”Arkiv och bibliotek”.

5 mars: Visning för Göteborgs stadsbiblioteks avdelning ”Publika möten och Vuxna/äldre”.

20 mars: Praoelev från högstadiet.

6 maj: Mentorsträff med tre biblioteksvetenskapsstudenter från BHS inom deras mentorsprogram.

20 november: Praktikantbesök av en student från ABM-programmet i Uppsala .

¹ Denna siffra återger inte enbart referensfrågor utan inkluderar alla ärenden via kontaktformuläret (STIG) och då även handskriftsbeställningar.

Undervisning studenter/doktorander

22 januari: Undervisning (biblioteksintroduktion) Genusvetenskaplig grundkurs, 17 studenter närvarade.

7 maj: Undervisning (informationssökning) Genusvetenskap fortsättningskurs. Zoom. 11 studenter.

7 maj: Undervisning på Högskolan i Borås. Kontrollerade vokabulärer - indexering i KvinnSam och Svenska ämnesord.

2 september: Undervisning (informationssökning) Global Gender studies. Zoom. 27 studenter.

3 september: Undervisning (biblioteksintroduktion) Genusvetenskaplig grundkurs. Zoom, 65 studenter.

16 september: Undervisning (biblioteksintroduktion) Master Gendering Practices Zoom, 11 studenter.

6 oktober: Undervisning (informationssökning och referenshantering) Genusvetenskap fördjupningskurs. Zoom. 10 studenter.

12 oktober: Undervisning på Högskolan i Borås. Kontrollerade vokabulärer - indexering i KvinnSam och Svenska ämnesord.

Arrangemang

17 februari: KvinnSam ordnade en öppen föreläsning med Agnes Wold som handlade om damm och bacillskräck förr och nu, och hur kvinnorna har fjättrats vid dammvippan ända in i vår tid. Ca 96 deltagare närvarade. Ett samarrangemang med Kvinnliga Akademikers Förening.

11 mars: KvinnSam höll föreläsningen ”The history of the feminist movement in Sweden” baserat på KvinnSams arkivsamlingar. Ett samarbete med feministiska studentföreningen GU-Fem. Ca 40 deltagare närvarade.

Sökuppdrag

Den expertkompetens som finns hos KvinnSams universitetsbibliotekarier efterfrågas för bland annat sökuppdrag. Under 2020 har KvinnSam utfört 425 arbetstimmar för sökuppdrag.

- Sökuppdrag till litteraturöversikt om skillnader mellan kvinnor respektive män gällande sjukfrånvaro på grund av psykisk ohälsa. På uppdrag av Maria Boström och Gunnel Hensing, forskare i socialmedicin vid Sahlgrenska. Uppdraget ska resultera i en kartläggande översikt för Jämställdhetsmyndighetens räkning. 25 arbetstimmar.
- Sökuppdrag till ett forskningsprojekt vid Nationella sekretariatet för genusforskning, på uppdrag av Nordiska Ministerrådet, om kvinnor i STEM²-fältet i Norden. Uppdraget påbörjades under 2019 och färdigställdes under 2020 och bestod av 60 arbetstimmar.
- Sökuppdrag in-house på Nationella sekretariatet för genusforskning. Under perioden 1 augusti – 31 december har en av KvinnSams universitetsbibliotekarier varit utlånad på 50% till Nationella sekretariatet för genusforskning för att utföra bland annat sökuppdrag. Dessa har varit på uppdrag av Diskrimineringsombudsmannen samt Nordiska ministerrådet inom ämnena sexuella trakasserier i arbetslivet, och unga LGBTI-personers välmående i Norden. 300 arbetstimmar.
- Sökuppdrag till forskningsansökan till FORTE om litteraturöversikt om sambandet mellan alkohol och våld i nära relationer i svensk forskning och policydokument från myndigheter på uppdrag av Gunnel Hensing, forskare i socialmedicin vid Sahlgrenska, m.fl. KvinnSam har ansvarat för att ta fram en sökstrategi för publikationer och policydokument. 40 arbetstimmar.

² STEM = Science, Technology, Engineering, Mathematics.

Handskriftsbeställningar

Under 2020 har 602 enheter (kapsel, fascikel eller enstaka bild/brev) beställts ur KvinnSams arkiv. 404 av dessa har varit lokala lån, det vill säga att materialet studerats på plats i Humanistiska bibliotekets specialläsesal och 198 har levererats som digitala filer till låntagaren.

Antal enheter (kapsel, fascikel eller enstaka bild/brev)

Lokala lån:	404
Leverans av digitala bildfiler:	198

Från föregående års siffror (Lokala lån: 466. Leverans av digitala bildfiler: 75) ses en minskning i lån som studerats på plats, och en ökning av leverans av digitala bildfiler. Detta kan tolkas som en effekt av COVID19-pandemin, där diverse reserestriktioner under 2020 förhindrade flera intressenter att besöka KvinnSam. Användarna har istället fått material digitaliserat och skickat till sig.

Sammanställningen nedan beskriver utlån av det handskriftsmaterial återlämnats senast 2020-12-31.

Sett till vilka grupper som använt KvinnSams arkiv under 2020 har icke-akademiska användare dominerat. Icke-akademiska användare står för 51 lånetillfällen fördelat på 32 låntagare. Denna grupp har under året bestått av journalister, författare, museipersonal, konstnärer, föreningsaktiva, pensionerade forskare och förlagspersonal. Den näst största gruppen av låntagare är forskare från andra svenska lärosäten som står för 10 lånetillfällen för 8 forskningsprojekt. Därefter kommer forskare från Göteborgs universitet som står för 5 lånetillfällen för 4 forskningsprojekt. Gruppen med lägst antal låntagare av arkivmaterial är forskare från andra länder som vid 3 lånetillfällen lånat material för 3 olika forskningsprojekt.

Det material som lånats under 2020 och som återlämnas under 2021 kommer att redovisas i 2021 års verksamhetsrapport. Detta för att undvika att samma lån redovisas två gånger. Forskare arbetar ibland i många månader, tidvis i flera år med samma material. För statistiken innebär detta att alla lån som gjorts 2020 inte redovisas i statistiken nedan (nämligen de som fortfarande är utlånade), däremot redovisas alla enheter som plockats fram ur arkivet under 2020 i statistiken ovan ("Handskriftsbeställningar").

Handskriftsmaterial som återlämnats senast 31 dec 20120

Forskare Göteborgs universitet

5 lånetillfällen, 4 forskningsprojekt

Institution

Film, fotografi och litterär gestaltning

Historiska studier

Inst. för kulturvetenskaper

Inst. för kulturvetenskaper

Inst. för språk och litteraturer

Arkiv

Sonja Åkessons samling

Signe Brunnströms samling

Kvinnohuset i Stockholm

Marie Falkstens samling, Kvinnobion i Göteborg,

Kvinnohuset i Stockholm

Eva Alexandersons samling

Forskare andra svenska lärosäten

10 lånetillfällen, 8 forskningsprojekt

Lärosäte

Lunds universitet

Arkiv

Kerstin Hesselgrens samling, Emilia Bromées samling

Eva Andéns samling, AnnaStina Alkmans samling

Göteborgs kvinnliga diskussionsklubb

Lunds universitet	Andrea Andréen-Svedbergs samling
Lunds universitet	Birgitta Stenberg
Lunds universitet	Karolina Widerström
Mittuniversitetet	Hanna Rydhs samling, Elin Wägners samling
Stockholms universitet	Andrea Andréen-Svedbergs samling
Uppsala universitet	Elin Wägners samling, Emilia Fogelklous samling
Uppsala universitet	Elsa Svartengrens samling

Forskare andra länder

3 lånetillfällen, 3 forskningsprojekt

Land

Finland

Förenta staterna

Storbritannien

Arkiv

Ada Nilssons samling, Barbro Alvings samling, Carin Hermelins samling, Elin Wägners samling, Honorine Hermelins samling, Kvinnliga medborgarskolan vid Fogelstads arkiv
Elin Wägners samling, Emilia Fogelklous samling, Hultin-Hjelmgrenska samlingen
Arbetets kvinnor. Stockholm

Icke-akademiska användare

51 lånetillfällen, 32 låntagare

Representerade i denna låntagarkategori är journalister, författare, museipersonal, konstnärer, föreningsaktiva, pensionerade forskare och förlagspersonal.

Arkiv

Antal lån³

Ada Nilssons samling	2
Aktuellt Forum	1
Alice Nordins samling	1
Andrea Andréen-Svedbergs samling	3
Anna Wijkanders samling	1
AnnaStina Alkmans samling	3
Barbro Alvings samling	7
Beat-Sofi Alvings samling	3
Beth Hennings samling	1
Bohus sticknings samling	1
Carin Hermelins samling	1
Centralkommittén för kvinnoorganisationer i Göteborg	1
Ebba Holgerssons samling	3
Elin Wägners samling	4
Emilia Fogelklous samling	2
Eva Alexandersons samling	1
Eva Andéns samling	2
Flory Gates samling	1
Fogelstadförbundet	2
Fredrika Bremerförbundet, Uddevallakretsen	1
Föreningen för kvinnans politiska rösträtt, Nyköping	1
Göteborgs kvinnliga diskussionsklubbs arkiv	2
Honorine Hermelins samling	2
IKFFs arkiv	2
Inga Nyströms samling	1
Ingeborg Hermelins samling	1
Jeanna Oterdahls samling	2

³ Lånetillfällen kan inrymma lån från flera arkiv varför *antal lån* totalt är fler än *antal lånetillfällen*.

Karolina Widerströms arkiv	7
Kerstin Hesselgrens samling	2
Kvinnliga akademikers förening	1
Kvinnliga medborgarskolan vid Fogelstads arkiv	3
Margareta Larsons samling	2
Märta Åbergs samling	1
Radikala föreningen	1
Solveig Rönn-Christianssons samling	1
Strödda accessioner	1
Svenska kvinnors nationalförbund	1
Tobaksarbeterskornas arkiv	1
Totalt	73

Användning av databaser

Här redovisas användningen av de databaser som KvinnSam producerar. Databasen KVINNSAM är Nordens största databas inom kvinno-, mans- och genusforskning och en del av den nationella biblioteks-databasen LIBRIS. KvinnSam producerar även databasen GENA som förtecknar referenser till svenska doktorsavhandlingar inom genusforskning. Bilddatabasen innehåller ett urval av bilder och fotografier ur KvinnSams handskriftsarkiv men uppdateras inte längre och bilderna i databasen finns numera också tillgängliga i databasen Alvin.

Databasen KVINNSAM

Statistiken för användning av databasen KVINNSAM visar användare från följande svenska lärosäten i fallande ordning. Statistiken baseras på data från serverloggar från Libris.

- Göteborgs universitet
- Uppsala universitet
- Lunds universitet
- Stockholms universitet
- Lunds tekniska högskola
- Örebro universitet
- Karlstad universitet
- Mittuniversitetet
- Kungliga Tekniska högskolan
- Luleå tekniska universitet
- Umeå universitet
- Linnéuniversitetet
- Jönköping University
- Högskolan i Borås
- Södertörns högskola
- Chalmers tekniska högskola
- Högskolan i Halmstad
- Malmö universitet
- Högskolan i Dalarna
- Högskolan i Gävle
- Stockholms konstnärliga högskola
- Högskolan i Väst

Förutom de ovan nämnda visar statistiken, i fallande ordning, användare från länder som Tyskland, Finland, Frankrike, Norge, Island, Schweiz, Österrike, Italien, Danmark, Kanada, Ryssland, Israel, Japan, Estland, Brasilien, Bosnien och Hercegovina, Nederländerna med flera.

Sökningar i KVINNSAM ⁴	Sökningar	Framtagna poster
	18 653	14 000

Databaser producerade av KvinnSam

Här redovisas statistik från användandet av de specificerade databaser som produceras av KvinnSam. Statistiken baseras på data från Google Analytics för sökningar, sidvisningar och unika sidvisningar.

GENA	Sökningar	Sidvisningar	Unika sidvisningar
www.ub.gu.se/kvinn/gena	9965	14 578	9671

Bilddatabas⁵	Sökningar	Sidvisningar	Unika sidvisningar
www.ub.gu.se/kvinn/bilddatabas	4104	9042	7595

Webbstatistik

Här redovisas statistik från KvinnSams webbsidor. Statistiken baseras på data från Google Analytics för sidvisningar och unika sidvisningar.

KvinnSam	Sidvisningar	Unika sidvisningar
www.ub.gu.se/kvinn	143 885	105 934

KVINNSAM Om databasen, ämnesordslista mm	Sidvisningar	Unika sidvisningar
www.ub.gu.se/kvinn/kvinnsam	4435	3374

Äldre digitaliserade kvinnotidskrifter⁶	Sidvisningar	Unika sidvisningar
www.ub.gu.se/kvinn/digtid	45 705	27 402

Kvinnohistoriska portaler	Sidvisningar	Unika sidvisningar
www.ub.gu.se/kvinn/portaler	54 268	44 959

Arkiv / handskrifter	Sidvisningar	Unika sidvisningar
www.ub.gu.se/kvinn/handskrifter	1237	1042

Frågor och svar	Sidvisningar	Unika sidvisningar
www.ub.gu.se/kvinn/fragebank	274	223

Årtalslista	Sidvisningar	Unika sidvisningar
www.ub.gu.se/kvinn/artal	5430	4444

⁴ Statistik för de framtagna posterna visar endast de poster som är klickade på vid sökning i deldatabasen. Antal sökningar och framtagna poster i databasen KVINNSAM har minskat från föregående år. År 2019 var antal sökningar 31 482 och framtagna poster 19 072. Systemtekniker och utvecklare på Libris förklarar denna minskning med att man årligen uppdaterar systemet för att filtrera bort irrelevanta sökningar från icke-människor och därmed har inte själva användningen minskat som sådan.

⁵ Bilddatabasen uppdateras inte. Sedan 2017 läggs digitaliserade bilder i databasen Alvin.

⁶ Statistiken omfattar bara indexsidorna till årgångarna, PDF-filer registreras inte. Sannolikt kommer de flesta besökarna direkt in i en artikel (pdf-fil) via en sökmotor, i första hand Google.

Genusforskning www.ub.gu.se/kvinn/genusforskning	Sidvisningar 168	Unika sidvisningar 139
Röster ur arkiven www.ub.gu.se/kvinn/forskning	Sidvisningar 122	Unika sidvisningar 100
Samarbetspartners www.ub.gu.se/kvinn/samarbete	Sidvisningar 73	Unika sidvisningar 60
UB:s startsida KvinnSam – öppettider mm. www.ub.gu.se/sv/bibliotek-och-oppettider/kvinnsam	Sidvisningar 682	Unika sidvisningar 613

Övriga webbresurser

Här redovisas statistik från användandet av övriga webbresurser där KvinnSam arbetat i samverkan med andra aktörer. Statistiken redovisas på olika sätt för olika resurser då den baseras på olika analysverktyg vilket innebär att siffrorna redovisas i olika kategorier så som besök, användare, sidvisningar, unika sidvisningar och nedladdningar. KvinnSam kan inte själva plocka fram statistiken för dessa resurser då samtliga resurser har en annan huvudman.

KvinnSam ansvarar för uppdateringar i databaserna Nordic Women's Literature Online (de svenska sidorna) och Svenskt kvinnobiografiskt lexikon. Läs mer om samarbeten och resurser under rubrikerna: *Samverkan*, *Prioriterade aktiviteter 2020* och *Handskriftsarkiv*.

FRAMES on GENDER https://institute-genderequality.org/frames-on-gender/	Sidvisningar 21 504	Unika sidvisningar 9 589	
Demokrati100.se https://demokrati100.se/	Sidvisningar 57 824	Unika sidvisningar 48 156	
EIGE Publications and resources https://eige.europa.eu/library/	Sidvisningar -	Unika besök - ⁷	
Alvin – plattform för digitaliserat kulturarv http://www.alvin-portal.org	Besök 544 630	Unika besök 244 305	Nedladdningar 17 886 626
Svenskt kvinnobiografiskt lexikon https://skbl.se/sv	Månad: Januari Februari Mars	Sidvisningar: 239 217 207 264 355 481	

⁷ Dimitrios Tsoutsias, Resource and Documentation Centre Officer of EIGE 21-01-14: "Beginning of 2020, we enforced a very strict policy on cookies (which enable retrieving web analytics) and we lost the ability to track the visits to our website. We are looking into ways to re-introduce them in 2021."

April	261 326
Maj	279 860
Juni	183 238
Juli	340 206
Augusti	372 764
September	381 232
Oktober	365 148
November	273 180
December	322 660
Årssumma:	3 581 576

Nordic Women's Literature Online
<https://nordicwomensliterature.net/se/>

Besökare	Sidvisningar
51 960	105 695

Samverkan

KvinnSam är en del av den starka genusvetenskapliga forskningsmiljö som har vuxit fram i Göteborg sedan 1970-talet. Verksamheten har varit av stor betydelse för disciplinen kvinnohistoria, sedermera genusforskning i Sverige. Dess ställning bland forskarna är stark och personalen samarbetar tätt med forskare och institutioner. KvinnSam är en del i den nationella, nordiska och europeiska infrastrukturen inom området genusforskning och har bedrivit flera samarbetsprojekt med institutioner utanför Sverige.

Deltagande i konferenser och möten

Under denna rubrik presenteras konferenser och externa möten där KvinnSam deltagit med en presentation eller poster. På grund av COVID19-pandemin har merparten av dessa tillfällen ställts in eller skjutits på framtiden.

6 mars: KvinnSam deltog i Humanistens firande av internationella kvinnodagen 8 mars. KvinnSam hade ett bokbord med informationsmaterial om verksamheten och Svenskt kvinnobiografiskt lexikon samt anordnade workshopen ”Skriv ditt eget brandtal med KvinnSam” med material från de egna arkivsamlingarna.

5 november: Digital nätverksträff för SSIVK (Nätverket för systematiska sökningar i vetenskaplig kontext). Ca 80 deltagare från olika lärosäten, regioner och myndigheter. Gästföreläsare Morten Sager från FLoV, Göteborgs universitet. Anordnat av personal vid GUB, däribland KvinnSam.

Under följande rubriker presenteras samsarbetsaktörer och nätverk som har varit aktuella under 2020.

Nordiska och europeiska nätverk

KvinnSam samverkar inom nätverken WINE - Women's Information Network of Europe, NING - Nordic Information Network on Gender och AtGender - the European Association for Gender Research. Den 3 december anordnades ett nätverksmöte för NING-medlemmar i Zoom där KvinnSam deltog.

Nationella sekretariatet för genusforskning

En samarbetspartner och användare av KvinnSams resurser är Nationella sekretariatet för genusforskning. I samarbete utvecklar och producerar parterna databasen GENA. Under första halvan av 2020 har KvinnSam färdigställt ett sökuppdrag för Nationella sekretariatet för genusforskning, se rubrik under *Användarservice*.

Under perioden 1 augusti – 31 december har en av KvinnSams universitetsbibliotekarier varit utlånad på 50% till Nationella sekretariatet för genusforskning för att utföra bland annat sökuppdrag. Dessa har varit på uppdrag av Diskrimineringsombudsmannen samt Nordiska ministerrådet inom ämnena sexuella trakasserier i arbetslivet, och unga LGBTI-personers välmående i Norden.

Jämställdhetsmyndigheten

2018 skrevs ett avtal mellan Göteborgs universitetsbibliotek och Jämställdhetsmyndigheten angående databasen JÄMDA som innehöll referenser till litteratur om jämställdhetsintegrering och jämställdhet.. KvinnSam ansvarade för inmatning och uppdatering av information i databasen. JÄMDA ingick i portalen Jämställ.nu, en nationell resurs för jämställdhet som innehåller fakta och nyheter om jämställdhet, praktiska exempel och konkreta verktyg för jämställdhetsarbete. Databasen JÄMDA stängdes ned den 30 april 2019 och är inte längre tillgänglig att söka i. Anledningen var att databasen var föråldrad och i behov av ett omfattande tekniskt utvecklingsarbete. Jämställdhetsmyndigheten, som hanterar flera webbplatser (såsom www.jamstalldetsmyndigheten.se www.jamstall.nu och www.nmtsverige.se) kommer under 2019-2020 att utvärdera och vidareutveckla samtliga av dessa. I detta arbete ingår att ta ställning till hur publikationer om jämställdhet ska hanteras. KvinnSam bevarar visst material som skulle ha ingått i JÄMDA, men långt ifrån allt. KvinnSam hoppas att Jämställdhetsmyndigheten kommer med besked om hur publikationer om jämställdhet ska hanteras och hur KvinnSam kan vara behjälpliga.

European Institute for Gender Equality

EIGE - European Institute for Gender Equality - det europeiska jämställdhetsinstitutet, är placerat i Vilnius. Dess uppgift är att stödja EU och medlemsländerna i deras arbete med att främja jämställdhet, bekämpa könsdiskriminering och höja medvetenheten om jämställdhetsfrågor.

KvinnSam deltar tillsammans med 14 europeiska bibliotek och dokumentationscentra och EIGE:s dokumentationscentrum i en samsökningsfunktion för de olika institutionernas databaser. Detta samarbete syftar till att underlätta för forskning genom att samla liknande resurser på ett och samma ställe. Under 2020 har EIGE påbörjat en nyutveckling av databasen, där KvinnSam bidragit med synpunkter. Delar av nätverket (inklusive KvinnSam) har också bidragit med metadata och input till ett pågående projekt från Digitales Deutsches Frauenarchiv. Tanken är att skapa ett samsökningsverktyg för europeiska kvinnohistoriska/genusvetenskapliga arkiv och bibliotek. Under året har KvinnSam också deltagit i EIGE Partner Meeting (digitalt) den 23 juni.

FRAMES on GENDER - FRAGEN

Databasen FRAGEN innehåller feministiska texter från andra vågens kvinnorörelse. Här hittar man böcker, artiklar och pamfletter från 29 europeiska länder, alla i fulltext.

Forskare i varje land har valt ut tio texter, som man anser vara representativa. Totalt innehåller alltså databasen närmare 300 texter, som speglar kvinnorörelsens utveckling under 1960- och 1970-talen. Basen

kan användas som ett verktyg för forskare som vill jämföra den feministiska rörelsens tankar i olika länder liksom av alla som är intresserade av att ta del av de olika texterna.

I början av 2019 fick FRAMES on GENder ett nytt uppdaterat gränssnitt som en del webben för Atria – Institute on gender equality and women's history i Amsterdam, vilket har genererat högre trafik på sidan år 2020.

Nordisk kvinnolitteraturhistoria online

Digitaliseringen av det biografiska uppslagsverket över nordiska, kvinnliga författare, Nordisk Kvinnolitteraturhistoria eller Nordic Women's Literature Online (tillsammans med Kvinno i Köpenhamn). Uppdateringar i det svenska gränssnittet sköts av KvinnSam.

Alvin – plattform för digitala samlingar och digitaliserat kulturarv

Tillsammans med Handskriftsavdelningen vid Göteborgs universitetsbibliotek är KvinnSams arkiv sökbara i Alvin – plattform för digitala samlingar och digitaliserat kulturarv. Ett konsortium där även Uppsala universitetsbibliotek och Universitetsbiblioteket, Lunds universitet ingår.

Aktuellt inom Alvin är det nya generiska metadatautvecklingsystem Cora, vilket i nuläget konfigureras för att kunna rymma Alvins metadata och binära data. Cora kommer att leda till förbättringar gällande användning, öppenhet och API. För att öppna Alvin för omvärlden inleds ett samarbete med K-samsök och Europeana. K-samsök samlar och tillgängliggör data om kulturarv från svenska museer och andra minnesinstitutioner till K-samsök:s databas och görs därifrån tillgänglig för användning, berikning och utveckling. Europeana är en tjänst och infrastruktur vars mål är att göra Europas kulturella och vetenskapliga arv tillgängligt för den breda allmänheten på webben. Om Alvin skulle bli en del av Europeana är det ett sätt att marknadsföra Alvins data till en internationell publik, göra nya kopplingar till andra samlingar och objekt i världen samt att bli en del av ett europeiskt, professionellt nätverk kring öppna kulturarvsdata.

Den svenska demokratin 100 år

Demokrati100.se är en satsning av Kungliga biblioteket och Riksbankens Jubileumsfond som arbetar med att lyfta kunskapen om tillkomsten av den allmänna och lika rösträtten för 100 år sedan. Kopplat till projektet finns ett nätverk med företrädare från arkiv, museer, bibliotek med fler, där KvinnSam ingår i en referensgrupp.

Under följande rubriker presenteras samarbetsprojekt som pågått under 2020:

Svenskt kvinnobiografiskt lexikon (SKBL)

Projektet *Svenska kvinnor on-line, från medeltid till nutid. Svenskt kvinnobiografiskt lexikon på svenska och engelska* beviljades i oktober 2015 5,7 miljoner kronor av Riksbankens Jubileumsfond (med ett tilläggsanslag i december). Projektet startade i januari 2016, för KvinnSams del vid halvårsskiftet 2016. Projektet har beviljats nytt anslag på 7 495 000 SEK av Riksbankens Jubileumsfond (2019-2021). Syftet är att utvidga antalet kvinnobiografier med ytterligare 1 000 kvinnor (totalt 2000), samt utveckla databasens sökfunktioner.

Under året har två universitetsbibliotekarier från KvinnSam deltagit i arbetet på 25% var. Projektet leds av Maria Sjöberg (Institutionen för historiska studier, GU) och i arbetsgruppen ingår även Irene Andersson (Malmö universitet), Ulrika Lagerlöf-Nilsson (GU), Måns Ramberg (GU), Linnea Åshede (GU) samt Språkbankens Karp-grupp vid GU: Kristoffer Andersson, Anne Schumacher och Jonatan Uppström. KvinnSam deltar framför allt i arbetet med inmatning av nya bidrag och indexering av artiklar. Projektgruppen bedömer att utökningen av lexikonet med 1000 kvinnor kommer bli klar i mars 2021. Därefter vidtar kompletteringar och korrigeringar. Projektet löper mellan 2019-08-14 och 2021-08-13. Se aktivitet under: *Prioriterade aktiviteter 2020*.

Queerlit – en databas för HBTQI-litteratur

Under 2020 var KvinnSam med och författade medelsansökningar för projektet *Queerlit – en databas för HBTQI-litteratur* som ska löpa under 2021-2023. Projektet beviljades 6,7 miljoner kronor av Riksbankens Jubileumsfond och arbetet med projektet startar 2021. Mer information finns under *Prioriterade aktiviteter 2020*.

Prioriterade aktiviteter 2020

Förbereda ett evenemang med anledning av rösträttsjubiléet 2021

Uppmärksamma att det är 100 år sedan kvinnor fick rösta och var valbara i riksdagsvalet för första gången, samt erbjuda ett kunskapsutbyte i ämnet för KvinnSams målgrupper. Målsättning att 2021 arrangera ett evenemang med anledning av jubiléet. Undersöka möjligt innehåll, teman, omfång samt vilka arenor och samarbetspartners som skulle kunna vara aktuella.

Resultat: Under året har en kontinuerlig dialog med potentiella samarbetspartners hållits, exempelvis Göteborgskvinnor i rörelse/r och Demokrati100.se. Göteborgskvinnor i rörelse/er har hållit flera Zoom-möten i olika grupper, framför allt gällande planering av aktivitet på Göteborgs universitet den 12 september 2021. På grund av yttre omständigheter, som pandemi och tidsplanen för evakuering av Humanistiska biblioteket där KvinnSam är beläget, har en del planerade evenemang fått ställas in. Detta gäller bland annat den utställning som KvinnSam skulle göra i samband med releasen av Göteborgskvinnor i rörelse/r:s jubileumsbok, och som skulle invigas 1 mars 2021. I fokus nu är högtidlighållandet på Göteborgs universitet 12 september 2021, där KvinnSam kommer att medverka med programpunkt för att tala om rösträtten i arkiven och vikten av (bevarandet av) källorna. I augusti 2021 planeras också en internationell konferens om rösträtt (Suffrage Now! 13-14 augusti) samt en rösträttsfestival med Lilla Ulfåsa (Fogelstad) som nav. KvinnSam bevakar dessa evenemang och planerar medverka efter våra förutsättningar.

Utveckling av databasen KVINNSAM

Databasen KVINNSAM är en betydelsefull och unik resurs för forskare, studenter och övriga användare inom området. Det är viktigt att innehållet motsvarar användarnas behov. Målsättning att göra en bibliometrisk studie över hur innehållet i KVINNSAM har utvecklats. Formulera önskemål för utveckling av databasen. Få till stånd ett möte med Libris för att diskutera framtida utveckling av databasen.

Resultat: Den bibliometriska analysen är klar och har diskuterats inom teamet, och har även presenterats för styrgruppen. Analysen kommer också ligga till grund för det fortsatta arbetet med databasens utveckling under 2021. Under året har också en första kontakt tagits med Libris angående uppdateringar av metadata.

Queerlit - en databas för HBTQI-litteratur

Delta i arbetet med arbetet med *Queerlit – en databas för HBTQI-litteratur*. KvinnSam tillför kompetens om ämnesindexering av genusvetenskapligt material i deldatabaser i LIBRIS. Projektets arbete handlar bland annat om att utveckla en tesaurus för mer precis ämnesbeskrivning av HBTQI-litteratur och att göra denna kompatibel med en existerande engelskspråkig HBTQ-tesaurus. Skapa en deldatabas i LIBRIS i samarbete med Kungliga biblioteket. Gör deldatabasen tillgänglig genom ett gränssnitt som tillåter mer specialiserade sökningar än LIBRIS i dagsläget gör, samt genom att länka till öppen data. Interna personalresurser 5-10% i tre år som bekostas av projektmedel från Riksbankens Jubileumsfond

Resultat: *Queerlit* beviljades 6,7 miljoner kronor från Riksbankens Jubileumsfond och arbetet kommer att löpa 2021-2023. Arbetsinsatsen ökas till 5-20%.

Omdigitalisering av Hertha 1914-1935

Kvinnotidskriften Hertha skannades lågupplöst för snart tjugo år sedan. Skanningen behöver göras om för att filerna ska kunna OCR-tolkas, dvs göras sökbara. Tidskrifterna är ett viktigt källmaterial för forskning men

används också av studenter, journalister och allmänhet. Målsättning att med hjälp av Digitaliseringsteamet omdigitalisera årgångarna 1914-1935. KvinnSam har allt material. Slaktade dubletter finns. Materialet består av 6300 sidor, varav 270 häften.

Resultat: Materialet är omdigitaliserat, OCR-tolkat och upplänkat.

Svenskt Kvinnobiografiskt lexikon

Utökande av databasen *Svenskt kvinnobiografiskt lexikon*. Samverkansprojekt mellan Institutionen för litteratur, idéhistoria och religion, Institutionen för historiska studier och KvinnSam.

En ansökan om ytterligare en projektperiod för att utöka lexikonet med 1000 kvinnor har beviljats av RJ. Två universitetsbibliotekarier från KvinnSam är inskrivna i projektet på 25% var, som planeras löpa 2019-2021. Interna personalresurser 50% i två år som bekostas av projektmedel från Riksbankens Jubileumsfond

Resultat: Under året har två universitetsbibliotekarier från KvinnSam deltagit på 25% var. Projektet leds av Maria Sjöberg (Institutionen för historiska studier, GU) och i arbetsgruppen ingår även Irene Andersson (Malmö universitet), Ulrika Lagerlöf-Nilsson (GU), Måns Ramberg (GU), Linnea Åshede (GU) samt Språkbankens Karp-grupp vid GU: Kristoffer Andersson, Anne Schumacher och Jonatan Uppström. KvinnSam deltar framför allt i arbetet med inmatning av nya bidrag och indexering av artiklar. Projektgruppen bedömer att utökningen av lexikonet med 1000 kvinnor kommer bli klar i mars 2021. Därefter vidtar kompletteringar och korrigeringar. Projektet löper mellan 2019-08-14 och 2021-08-13.

Inventering av diabilder i arkivet

Diabilderna i KvinnSams arkiv riskerar att förfaras. Därför utförs en inventering av diabilder och undersökning av lämplig bevarande- och förvaringsform. Åtgärder består av: inventering, katalogisering och digitalisering av diabilder i KvinnSams arkiv. Undersökning av lämplig bevarande- och förvaringsform. Efter inventeringen placeras diabilderna i diafickor och viktiga diabilder rengörs och skickas iväg för digitalisering. Diafickor köps in och en fotokonservator kontaktas för rengöring inför digitalisering.

Resultat: På grund av tidsbrist under året har punkten flyttats till 2022 års aktivitetslista. Under 2020 har inventering påbörjats och ett dokument upprättats att fylla på då diabilder hittas i arkiven. Vissa inköp gjorda.

Påbörja arbetet med att affiliera forskare till KvinnSam

2019 skrev KvinnSam rapporten *Studie om att affiliera forskare till KvinnSam* där ett antal förslag presenterades som syftade till att knyta forskare till KvinnSams verksamhet på olika sätt. Med utgångspunkt i de förslag som lades fram kan KvinnSam närmare undersöka under vilka former man kan affiliera forskare för att beforska samlingarna. Detta för att öka KvinnSams samarbetsytor med forskarsamhället, möjliggöra för att stärka KvinnSams forskarkompetens samt generera och stärka kvalificerad forskning på KvinnSams unika samlingar. Målsättning att utifrån de förslag som givits på framtida åtgärder i rapporten utreda vilka sätt att affiliera forskare skulle passa bäst för KvinnSam och Göteborgs universitetsbibliotek. Detta bör resultera i en handlingsplan och eventuell finansieringsansökan.

Resultat: Arbetsgruppen vidareutvecklade förslaget om en forskningssamordnare till KvinnSam som uppkommit i *Studie om att affiliera forskare till KvinnSam*, samt i den internationella utvärdering av KvinnSam som universitetsgemensam forskningsinfrastruktur av prof. emerita Birgitta Svensson.

Forsknings- och innovationskontoret, Göteborgs universitetsbiblioteks ledning och KvinnSams styrgrupp konsulterades. Presentation för chefsgruppen för Humanistiska biblioteken och universitetsbibliotekets ledningsgrupp. Behovet av forskningssamordnare till KvinnSam formulerades och lyftes till verksamhetsdialogerna 2020 där en presentations hölls för Göteborgs universitets ledning. Besked om central finansiering väntas under våren 2021.

Se över Elin Wägners samling

Elin Wägners samling är ett av de mest använda arkiven på KvinnSam. Materialet är i oordning och riskerar förfaras, därför behöver samlingen ses över. Åtgärder består av: Gå igenom boxar. Byta ut trasiga boxar, kontrollera innehållet mot arkivförteckningen. Notera saknat /felplacerat material. Notera särskilt skört material för framtida digitalisering. Eventuellt börja digitalisera vissa brevskrivare och undersöka programvara.

Resultat: En översyn av samlingen gjordes och följande åtgärder beslutades och utfördes:

- Samtliga brev (22 vol.) har gått igenom, räknats, fått nya aktomslag och uppdaterad information i brevposter i Alvin samt uppdaterad arkivförteckning. Ett fåtal brev som är mycket sköra har digitaliserats.
- Samtliga fotografier (4 vol.) som var helt osorterade har gått igenom, kategoriserats, lagts i fotofickor, förtecknats och fått en uppdaterat arkivförteckning samt nya arkivboxar. I arbetet med fotografierna skedde enligt SCRUM i form av en sprint då teamet tog sig an uppgiften vid ett antal tätt sammanfallande tillfällen.
- Övriga ämnesordnade samlingar (3 vol.) har gått igenom, fått nya aktomslag och arkivboxar samt kollats av mot arkivförteckningen som uppdaterats.
- Tryck/tidningsklipp (4 vol.) har gått igenom, fått nya aktomslag och arkivboxar samt kollats av mot arkivförteckningen.
- Arbetsböcker och dagböcker (17 vol.) har gått igenom och kontrollerats mot arkivförteckning som uppdaterades.

Bilaga 1. Publikationer

Nedan listas akademisk forskning och populärvetenskaplig litteratur där KvinnSam kunnat beläggas som resurs. Den forskning som görs på KvinnSams arkivaliska källmaterial är lättare att identifiera, då den oftast föregås av frambeställning av arkivmaterialet i fråga. Det pågår dock även forskning med hjälp av KvinnSams andra resurser. Många forskare använder sig av KvinnSams fysiska och digitala samlingar men också databaserna, och då främst databasen KVINNSAM. Detta är dock inte lika lätt för att avgöra när och i vilken omfattning det sker, om inte forskaren kontaktar KvinnSam specifikt.

Svenskt kvinnobiografiskt lexikon lanserades den 8 mars 2018. En stor mängd artiklar ur databasen använder arkiv från KvinnSams samlingar som källmaterial och redovisas i detta dokument. Artiklarna publicerade på skbl.se listas under en egen rubrik nedan och sorteras på uppslag istället för på författare.

Sist listas KvinnSams medverkan i media under året.

Publikationer

- Arwill-Nordbladh, Elisabeth, When the modern was too new: the permeable clusters of Hanna Rydh, *Communities and knowledge production in archaeology* / Julia Roberts, Kathleen Sheppard, Ulf R. Hansson and Jonathan R. Trigg (eds)., s. 148-173, 2020
- Berntsson Melin, Eva & Nilsson, Anna-Lena, *Starka röster i Varberg*, Utblick media, Halmstad, 2020
- Bergvall, Camilla . *Att arbeta för en idé är att leva: en biografi om Nanny Palmkvist*, Stockholm, Vulkan, 2020
- Brunow, Dagmar, Filmen som inte blev av: Norrtullsligan i ny tappning, *Bergsluft-medlemsblad för Elin Wägner sällskapet*, 92, 2020
- Brunow, Dagmar, Var ligger biodukens Småland? Hur Elin Wagners Åsa-Hanna blev film, *HumaNetten*, 2020:45, s. 305-322, 2020
- Bondestam, Fredrik & Lundqvist, Maja, Sexual harassment in higher education—a systematic review, *European Journal of Higher Education.*, 10:4, s. 397-419, 2020
- Englund, Boel & Linné, Agneta (red.), *Att forma en ny tid: kvinnor som samhällspedagoger runt 1900 : en kollektivbiografi*, Stockholmia förlag, Stockholm, 2020
- Gerle, Elisabeth, *Allt är omöjligt: och vi ger oss inte : den stora fredsresan*, Themis, Stockholm, 2020
- Gustafsson, Lars, Man skall det en göra och det andra icke låta: Elin Wägner och Rädda Barnen, *Elin Wägner och barnen*. Elin Wagnersällskapet småskrift 2019:30

Harknäs, Jakob, Hildingson, Kaj & Hildingson, Lars, *Historia 7*, Första upplagans första tryckning, Natur & Kultur, Stockholm, 2020

Johnson, Anders, *Anna Whitlock: reformpedagog och rösträttsledare*, Förlaget Näringslivshistoria, Stockholm, 2020

Knutson, Ulrika, *Den besvärliga Elin Wägner*, Historiska media, Lund, 2020

Nerdal, Frida, *Arkitekt Elsa Sundling: av lust och ohejdad vana*, Första upplagan, Balkong förlag, Stockholm, 2020

Simonsson, Angelica, *Förebyggande arbete mot sexuella trakasserier i svenskt och nordiskt arbetsliv – en forskningsöversikt*. Nationella sekretariatet för genusforskning, 2020

Svensson, Malin, Sexuellt trakasserad på jobbet- en nordisk forskningsöversikt, *TemaNord*, 2020: 511 <https://pub.norden.org/temanord2020-511/#>

Carlsson Wetterberg, Christina, *Jag saknar fruntimmer här: en biografi över Anna Bugge Wicksell*, Första upplagan, Natur & Kultur, Stockholm, 2020

Wirtén, Per, *Europa, ständigt detta Europa: Elin Wägners förlorade kärlek*, Albert Bonniers förlag, Stockholm, 2020

Svenskt kvinnobiografiskt lexikon (SKBL). Här redovisas de artiklar som har använt *KvinnSams samlingar* som källmaterial.

Ellen Helga Louise Hagen, www.skbl.se/sv/artikel/EllenHelgaLouiseHagen, *Svenskt kvinnobiografiskt lexikon* (artikel av Emelie Cederquist), hämtad 2020-12-22

Elsa Anna Maria Alkman, www.skbl.se/sv/artikel/ElsaAlkman, *Svenskt kvinnobiografiskt lexikon* (artikel av Camilla Bergvall), hämtad 2020-12-22

Ester Matilda Henning, www.skbl.se/sv/artikel/EsterHenning, *Svenskt kvinnobiografiskt lexikon* (artikel av Irja Bergström), hämtad 2020-12-22

Karin Ebba Sofia Holgersson, www.skbl.se/sv/artikel/EbbaHolgersson, *Svenskt kvinnobiografiskt lexikon* (artikel av Berit Lindberg Johansson), hämtad 2020-12-22

Kristina Borg, www.skbl.se/sv/artikel/KaristinaBorg, *Svenskt kvinnobiografiskt lexikon* (artikel av Karin Gustavsson), hämtad 2020-12-22

Mary Emily von Sydow, www.skbl.se/sv/artikel/MaryEmilyvonSydow, *Svenskt kvinnobiografiskt lexikon* (artikel av Eva-Maria Svensson), hämtad 2020-12-22

Mathilda Hedlund, www.skbl.se/sv/artikel/MathildaHedlund, *Svenskt kvinnobiografiskt lexikon* (artikel av Ulla Åkerström), hämtad 2020-12-22

Nina Amanda Constantina Benner-Anderson, www.skbl.se/sv/artikel/NinaAmandaConstantinaBennerAnderson, *Svenskt kvinnobiografiskt lexikon* (artikel av Johan Andersson), hämtad 2020-12-22

KvinnSam i media

Lundgren, Eva, KvinnSam vill öka samarbetet med forskarna, *GU-journalen*, 2020:4, s.60, 2020

Pettersson, Mia, Så hamnade diktatorn Maos hibiskus i Göteborg, *Göteborgsposten*, 2020-09-06. <https://www.gp.se/nyheter/g%C3%B6teborg/s%C3%A5-hamnade-diktatorn-maos-hibiskus-i-g%C3%B6teborg-1.33666857>

Bilaga 2. Ekonomisk redovisning
 UB Kvinnsam - Forskningsinfrastruktur
 Utfall jan-dec 2020

2021-01-20

	Utfall jan-dec 2020	Budget 2020	Avvikelse
INTÄKTER			
Anslag fr GU, för Libris	533 004	533 000	
Ersättning från SKBL	240 130	240 130	
Databaser (Gena)	28 000	28 000	
Sökupdrag	21 000	21 000	
Egenfinansiering från UB	4 521 720	4 605 741	
Summa intäkter	5 343 854	5 427 871	-84 017
KOSTNADER			
Personal			
Budget 5,68 FTE			
Föreståndare + bibliotekarier + arkivarie	3 904 443	3 993 391	-88 949
Stödverksamhet, 1 FTE			
Digitalisering, kommunikation, HR, ekonomi, inköp, vaktmästeri	741 549	741 549	0
Övriga personalkostnader - Resor, kurs, konf, möten	7 106	80 000	-72 894
Summa personal	4 653 098	4 814 940	-161 843
Drift			
IT/telefoni-kostnader	140 000	140 000	0
Övriga driftskostnader		40 000	77 827
- Reklam, trycksaker mm	37 388		
- Medlemskap	5 335		
- Arvode	15 022		
- OH	60 082		
Summa drift	257 827	180 000	77 827
Lokal			
RAR-kammare, 75 kvm	112 350	112 350	
Kontor, 90 kvm	134 820	134 820	
Läsesal, 120 kvm	179 760	179 760	
Summa lokal	426 930	426 930	0
Avskrivningar	6 000	6 000	0
Summa kostnader	5 343 854	5 427 870	-84 016
Resultat	0	0	

Bilaga 3. Internationell utvärdering av den universitetsgemensamma forskningsinfrastrukturen KvinnSam.

2020-09-17

Till Rektor för Göteborgs universitet

Internationell utvärdering av den universitetsgemensamma forskningsinfrastrukturen KvinnSam.

UPPDRAGET

Uppdraget går ut på att göra en utvärdering av forskningsinfrastrukturen KvinnSam utifrån tre huvudsakliga utvärderingskriterier:

- Hur uppfylls kriterierna för universitetsgemensam forskningsinfrastruktur vid Göteborgs universitet?
- Hur fullföljs reglerna för universitetsgemensam forskningsinfrastruktur vid Göteborgs universitet?
- Hur utvecklas verksamheten?

Utvärderingen är baserad på de dokument som listas i bilaga. Jag ser utvärderingens främsta syfte som att bidra till att utveckla forskningsinfrastrukturen under kommande verksamhetsperiod.

Jag avslutar utvärderingen med en sammanfattning som också innehåller en rekommendation om huruvida forskningsinfrastrukturen ska kvarstå som universitetsgemensam forskningsinfrastruktur samt en diskussion om hur framtidsvisionerna om en utveckling av verksamheten skulle kunna förverkligas.

KvinnSam startade 1958 som ett privat initiativ, under namnet Kvinnohistoriskt arkiv. I april 2018 kom rektorsbeslut att inrätta verksamheten som forskningsinfrastruktur vid Göteborgs universitet med rektors motivering: ”Det finns ingen motsvarande resurs i landet. För att hitta liknande verksamheter får man gå utanför Sveriges gränser och titta på verksamheter som Atria i Nederländerna och Womens’s Library i Storbritannien”.

Det jag granskat är således infrastrukturens två första år samt dess utvecklingsplaner.

HUR UPPFYLLS KRITERIERNA

Kriteriet om att forskningsinfrastrukturen ska vara öppen för oberoende användare och att tillgängligheten ska kommuniceras på lämpligt sätt, är uppfyllt.

KvinnSam är ett nationellt bibliotek för genusforskning med placering vid Humanistiska biblioteket. Verksamheten består av att bevaka och förteckna litteratur om genusfrågor, att samla, ordna och förteckna kvinnohistoriskt arkivmaterial samt ge referensservice.

KvinnSam producerar flera databaser. Störst är databasen KvinnSam, som innehåller ca 150 000 referenser, i den nationella bibliotekskatalogen Libris och är Nordens största genusvetenskapliga och kvinnohistoriska databas, fritt tillgänglig för alla. I andra forskardatabaser förtecknas exempelvis svenska avhandlingar med genusperspektiv. Förutom databaserna tillhandahålls ett handskriftsarkiv bestående av brev, manuskript, protokoll, foton och annat källmaterial.

På KvinnSams webbsida finns också ett antal tematiska kunskapsportaler med nedslag i 1900-talets kvinnohistoria med utgångspunkt i KvinnSams arkivalier. De har skapats av forskare för att tillgängliggöra arkivmaterialet för en större publik. Samtliga databaser är tillgängliga på engelska.

KvinnSams resurser är öppna för användare med och utan koppling till Göteborgs universitet. Bok- och tidskriftssamlingar, klippsamling och läsesal är tillgängliga under Humanistiska bibliotekets öppethållande. Ämneskunnig personal är tillgänglig. KvinnSams unika arkivsamling är tillgänglig för all slags forskning. Arkivmaterial studeras i bibliotekets specialläsesal. Digitaliserade arkivalier och arkivförteckningar finns fritt tillgängliga i Alvin – plattform för digitaliserat kulturarv.

KvinnSam har informerat, kommunicerat och marknadsfört sin verksamhet på en rad olika sätt, inte minst sina arkivsamlingar.

KvinnSam anordnar även konferenser och föreläsningar samt samverkar med relevanta intresseorganisationer och föreningar.

Kriteriet om att forskningsinfrastrukturen ska ha en tydlig och transparent tillgänglighetsprincip där akademisk forskning kommer först och där prioritering görs utifrån forskningskvalitet, är uppfyllt.

Eftersom alla användare har fri tillgång till infrastrukturen kan den användas i såväl akademisk forskning och utbildning som av myndigheter, media, i populärvetenskapliga publikationer och av andra användare. Prioritering av forskningskvalitet behöver endast göras i undantagsfall och då enbart för arkivmaterial.

När det gäller publicerat material inom såväl akademisk forskning som i populärvetenskapliga böcker och artiklar har KvinnSam kunnat beläggas som resurs i flera fall under 2018 och 2019. Material från KvinnSam har använts i vetenskapliga tidskriftsartiklar, i flera böcker samt i utbildningsradions material, i en spelfilm och i en rapport från Vetenskapsrådet samt i rapport från en annan statlig myndighet.

Det är inte helt lätt att identifiera i vilka publikationer KvinnSams material används, men desto lättare att spåra forskning på det arkivaliska källmaterialet. Det framgår oftast helt enkelt av att materialet beställts, vilket är flitigt förekommande.

Det pågår även forskning med hjälp av KvinnSams andra resurser. Många forskare använder sig av KvinnSams fysiska och digitala samlingar men också av databaserna. Här kan dock användningen inte spåras om inte forskaren kontaktar KvinnSam specifikt, varför man bara kan konstatera att spåren syns i det som publiceras.

KvinnSam har medverkat i media under 2018 och 2019 vid ett par tillfällen.

Kriteriet att infrastrukturen vid behov ska erbjuda en basservice för att möjliggöra och underlätta användandet, är uppfyllt.

Basservice består bland annat av att nio ämnessakkunniga universitetsbibliotekarier och en arkivarie svarar på frågor, ger vägledning i informationssökning och hjälper till att finna önskat arkivmaterial. Personalen är tillgänglig på plats under kontorstid samt via webbformulär, e-post och telefon. Servicen utnyttjas av fakulteterna, inte minst i litteratursökningar för forskningsprojekt. Man medverkar även regelbundet i undervisning i informationssökning för studenter och forskare.

Kriteriet att infrastrukturen ska stödja forskning av hög kvalitet är uppfyllt.

Stödet sker genom såväl ämneskompetent forskarservice som genom att tillhandahålla och tillgängliggöra det unika materialet i arkivsamlingar, litteratur- och databaser.

Litteratursökningar görs regelbundet åt forskare inom genusforskning. Dessutom är KvinnSams universitetsbibliotekarier engagerade i en rad olika forskningsprojekt. Några av dem är deltidsfinansierade inom projekten. Flera forskare har under de aktuella åren disputerat på material ur KvinnSams samlingar.

Till självvärderingen har man bilagt en sökning i verktyget Publish or Perish från google scholar på i vilka publikationer nyckelordet "kvinnsam" har använts, och hur många citeringar dessa publikationer har. Sökningen ger ett imponerande resultat som visar hur brett databasen används.

Kriteriet att infrastrukturen även kan användas för undervisning, är uppfyllt.

KvinnSams universitetsbibliotekarier tillhandahåller undervisning i informationssökning med genusinriktning. Man anordnar också gruppundervisning utanför Göteborgs universitet, till exempel för studenter vid Chalmers och vid Högskolan i Borås. Arkivet tar emot praktikanter inom arkivvetenskapliga och biblioteket inom biblioteks- och informationsvetenskapliga utbildningar samt ansvarar för undervisning gentemot studenter i genusvetenskap. Dessutom används KvinnSams databaser och portaler i undervisning av såväl forskare som gymnasielärare.

Kriteriet att infrastrukturen ska ha en långsiktig verksamhets- och finansieringsplan på minst 3 år är uppfyllt.

Utgångspunkten att det ska finnas en basfinansiering för hela verksamhetsperioden är uppfyllt. Enligt planen ska merparten av personalkostnaderna finansieras av GU. Ännu finns inga externa forskningsanslag med i finansieringen, men de beskriver en realistisk framtid där en större, tydligare forskarmedverkan ska medföra externa anslag.

Finansieringsplanen från augusti 2019 visar att finansieringsunderlaget kontinuerligt har ökat från infrastrukturens start i mars 2018 till och med år 2020. Det har bland annat skett genom att medel tillförts från SKBL samt att en arkivarie anställts i verksamheten.

Kriteriet att infrastrukturen är av strategisk betydelse för inrättande nivå, är uppfyllt.

KvinnSam är en unik del av Göteborgs universitetsbibliotek och som sådan av stor strategisk betydelse för Göteborgs universitet, inte minst genom att man lockar forskare både från Sverige och internationellt med sin arkiv- och boksamling och genom databasen KvinnSam. Det finns få liknande infrastrukturer i världen. Genom det breda kontaktnät av forskare som etableras nationellt vid både Göteborgs universitet och i samverkan med andra universitetsbibliotek – som Uppsala och Lunds universitetsbibliotek – i exempelvis arbetet med den gemensamma plattformen Alvin når man inte bara forskare från de humanistiska disciplinerna utan även ett tvärvetenskapligt nyttjande samt en samverkan med viktiga aktörer utanför universitetsmiljön.

En ny och viktig samverkansform är de sökuppdrag man har för Nationella sekretariatet för genusforskning, där KvinnSam avlönas för sitt arbete vilket kommer Göteborgs universitetsbibliotek till godo. KvinnSam sitter med i styrgruppen för det nationella nätverket för systematisk sökning i vetenskaplig kontext.

HUR FULLFÖLJS DE REGLER FÖR FORSKNINGSFRASTRUKTUR VID GÖTEBORGS UNIVERSITET SOM INTE SAMMANFALLER MED KRITERIERNA OVAN?

Regeln att en forskningsinfrastruktur vid Göteborgs universitet ska ha en bred, nationell/internationell användarbas fullföljs.

Forskningsinfrastrukturen används flitigt av i stort sett samtliga nationella universitet och högskolor.

KvinnSam används av breda internationella akademiska användargrupper. Under de gångna två åren har forskare från bland annat USA, Storbritannien, Finland och Tyskland studerat arkivalier från KvinnSams samlingar på plats.

Databasen KVINNSAM har under 2018 och med 2019 haft sökningar från användare i Tyskland, Norge, Finland, Portugal, Danmark, Nederländerna, Italien, Frankrike, Polen, Storbritannien, Island, Sydafrika, Australien, Turkiet, Spanien, Estland, Åland, Schweiz, Belgien, Kanada, med flera.

Regeln att användaravgifter och andra villkor är lika för alla forskare vid Göteborgs universitet är inte tillämplig då inga avgifter för tjänster förekommer.

Regeln att en forskningsinfrastruktur vid Göteborgs universitet ska ha stöd från nationella/internationella finansiärer och/eller är en unik resurs i landet fullföljs.

KvinnSam är en unik forskningsinfrastruktur varför denna regel kan sägas vara uppfylld. Dock återstår att söka stöd från i första hand nationella finansiärer för att säkra en långsiktig extern finansiering.

Reglerna för hur en forskningsinfrastruktur vid Göteborgs universitet ska vara organiserad, fullföljs.

En forskningsinfrastruktur vid Göteborgs universitet ska ha sin organisatoriska och administrativa hemvist vid en värdenhet. KvinnSam ligger under en värdenhet samt har en föreståndare och en styrgrupp. Värdenhet är de Humanistiska biblioteken. Här är de administrativa stödfunktionerna placerade. Föreståndaren rapporterar till bibliotekschefen i frågor som rör ekonomi och andra administrativa förutsättningar för operativ ledning och genomförande av uppdraget. Sedan den första september 2020 har KvinnSam en ny föreståndare, som dock vikarierat på tjänsten en längre tid.

Som forskningsinfrastruktur har KvinnSam en styrgrupp bestående av representanter från de flesta fakulteteter på Göteborgs universitet. De ansvarar för övergripande strategiska frågor och ekonomisk uppföljning samt bidrar till verksamhetsplaner med såväl nya perspektiv som med olika inspel och nyttig feedback ur forskarperspektiv. KvinnSam har med styrgruppens hjälp breddat perspektivet till att kunna ge forskarna mer av vad de faktiskt behöver och efterfrågar samt stödja forskning av hög kvalitet.

Kravet på att årligen lämna verksamhetsrapport är uppfyllt genom synnerligen utförliga rapporter som visar hur verksamhetsplanerna fullföljts.

I utförliga kommunikationsplaner skisseras målen för såväl kommunikation som samverkan. Resultaten har redovisats i de årliga verksamhetsrapporterna.

HUR UTVECKLAS VERKSAMHETEN

KvinnSams utveckling under de två första åren har bestått både i att stärka den redan befintliga verksamheten och i att utvidga den. Deras budget har ökat med närmare en miljon årligen främst i form av fler anställda. Framför allt har man utökat arkivverksamheten med en arkivarietjänst, vilket möjliggör både sakenlig katalogisering och att man kan ta emot fler arkiv. Extern finansiering har också gjort det möjligt att utöka bibliotekarietjänsterna för indexering i SKBL (Svenskt KvinnoBiografiskt Lexikon).

De fyra hörnstenarna i Kvinnsams verksamhetsidé har både fullföljts och utvecklats.

Infrastrukturen verkar för Nationell informationsförsörjning genom produktion av databaser.

Infrastrukturen ser till att den unika samlingen av arkivmaterial kan beforskas samt att samlingen kan växa.

Infrastrukturen utvecklar expertkompetensen hos Kvinnsams universitetsbibliotekarier inom genusforskning och kvinnohistoria.

Infrastrukturen är fortsatt en strategiskt viktig del av den starka genusvetenskapliga forskningsmiljö som finns i Göteborg.

Under de gångna två åren sedan forskningsinfrastrukturen inrättades, har de inte bara följt sina idéer och verksamhetsplaner utan även utvecklat verksamheten med särskilda satsningar. Genom samverkan med olika genusvetenskapliga forskningsmiljöer nationellt och internationellt har de bland annat utvecklat databaserna GENA, GREDA och JÄMDA.

Tillsammans med handskriftsavdelningen vid Göteborgs universitetsbibliotek har de årligen gjort flera arkiv sökbara i Alvin – plattform för digitala samlingar och digitaliserat kulturarv. För att bara nämna några områden där de utvecklat digitaliseringssamverkan, kan nämnas digitaliseringen av det biografiska uppslagsverket över nordiska, kvinnliga författare, Nordisk Kvinnolitteraturhistoria tillsammans med KvinFo i Köpenhamn, utveckling av databasen Gender Equality i ett samarbete mellan EIGE, European Institute for Gender Equality och 14 europeiska bibliotek och dokumentationscentra med syftet att underlätta för forskning genom att samla liknande resurser på ett och samma ställe. Vidare har Kvinnsam samverkat inom nätverken WINE - Women's Information Network of Europe och NING - Nordic Information Network on Gender och AtGender - the European Association for Gender Research. I databasen FRAGEN, som innehåller feministiska texter ur böcker, artiklar och pamfletter från 29 europeiska länder har man lagt ut texter i fulltext. De kan exempelvis användas som verktyg för forskare som vill jämföra den feministiska rörelsens tankar i olika länder.

Inom Alvinkonsortiet har man genomfört gemensamma satsningar inom digitalisering bland annat inom området rösträtt.

Under 2018 och 2019 kunde man också inventera textilier, som finns i arkiven och se till att de blev konserverade på adekvat sätt. Under 2019 påbörjades en inventering. Detta ledde vidare till planer på bättre förvaring, vilket i sin tur kan bli ett viktigt steg i att tillgängliggöra dem för forskning.

KvinnSam framhåller i sin självvärdering särskilt den betydelse styrgruppen haft för att utveckla verksamheten. Ledamöterna där har på olika sätt stärkt forskningsanknytningen samt bidragit till att man har kunnat planera på ett mer ambitiöst och visionärt sätt. De menar till och menar till och med att styrgruppens kompetenta och entusiastiska forskare varit avgörande för Kvinnsams goda utveckling. Ett arbete med att utveckla databasen

KVINNSAM har enligt verksamhetsplanen för 2020 påbörjats under 2020 medan utveckling av databasen GENA är planerad att utföras under 2021 i samarbete med beställaren Nationella sekretariatet för genusforskning.

Förbättring av sådant som taggning, indexering och struktur för att öka sökbarheten i KvinnSams resurser och därmed öka relevansen för forskning pågår kontinuerligt särskilt vad gäller att göra arkivmaterial är sökbart.

KvinnSam måste fortsatt verka för att tillgängligheten för forskarsamhället av deras arkivalier förbättras med utökade öppettiderna, vilket är särskilt angeläget för tillresta forskare som behöver tillgång under såväl långa, sammanhängande dagar som helger.

Även KvinnSams webbsida kan förbättras särskilt vad gäller arkivsamlingen. Ett sådant arbete pågår för närvarande där det arkivaliska materialet kommer att synliggöras bättre. Vad gäller KvinnSams övriga webb (www.ub.gu.se/kvinn) ligger det dock inplanerat att ske någon översyn tidigast år 2022. I planeringen av ett strategiskt och långsiktigt förbättringsarbete med webbplatsen borde man söka medel för att anordna en forskarkonferens där deras behov diskuteras.

Redan i KvinnSams ansökan om att bli universitetsgemensam forskningsinfrastruktur föreslogs ett antal framtida utvecklingsmöjligheter. En av dessa var att affiliera forskare till KvinnSam för att stärka den vetenskapliga kvaliteten på forskningen av samlingarna samt öka samarbetsytorna med forskarna. Detta förslag har sedan fördjupats i studien om att affiliera forskare till verksamheten. Av de förslag som förs fram i denna studie framstår anställandet av en forskningssekreterare som mycket viktigt medan skapandet av ett vetenskapligt råd däremot förefaller omotiverat. Det är onödigt för Kvinnsam att utöver styrgruppen också inrätta ett forskningsråd eller ett vetenskapligt råd. Styrgruppen har redan hjälpt KvinnSam att bättre se till forskarsamhällets behov och förutsättningar, vilket skulle kunna ske ännu bättre om man i stället för att inrätta ytterligare ett organ, i stället utökar styrgruppen med ytterligare vetenskaplig kompetens samt utökar antalet möten till åtminstone fyra eller fem årligen. I framtiden skulle styrgruppen, som vetenskapligt råd, då kunna arbeta för att ge KvinnSam en tydligare riktning. I nuläget är deras arbetsbörda mycket liten med endast två möten per år. KvinnSam skulle som de efterfrågat kunna ta del av deras expertis oftare. Dessutom skulle styrgruppen som vetenskapligt råd också vara en länk mellan en ny forskningssekreterare och externa forskare.

Vetenskapsrådets satsning på nationella infrastrukturer är en utmärkt möjlighet för goda forskningsinfrastrukturer att säkra långsiktig finansiering. Särskilt angeläget är det för KvinnSam att få ta del av denna finansiering då infrastrukturen redan är en nationell sådan. Ofta är medfinansieringen på femtio procent sedd som ett problem för det universitet som hårbärger verksamheten. Men för Göteborgs universitet kan detta knappast vara ett problem då man redan finansierar större delen av KvinnSams kärnverksamhet. Detta anser jag vara den första åtgärd som ska vidtas för att säkra verksamhetens hållbarhet.

Därutöver vill jag särskilt framhålla hur viktigt det är att KvinnSam kan få en basresurs i egenskap av en forskare som kan söka extern forskningsfinansiering då de för närvarande saknar disputerad anställd på KvinnSam och därmed inte kan ansöka om externa forskningsmedel. Förslagsvis anställs en forskningssekreterare/samordnare som kan initiera, skapa kontakter och nätverk med forskare samt söka externa forskningsmedel. En sådan basresurs bör finansieras som en tjänst av Göteborgs universitet, men kommer sannolikt leda till att man får in extern finansiering som stärker Kvinnsams ekonomi.

Säkert skulle deras förslag om att låta forskare förlägga forskning på KvinnSam generera mer forskning på samlingarna och allmänt inom de fält som KvinnSam som forskningsinfrastruktur stödjer, men för att detta ska bli intressant för forskare måste först en forskningsmiljö skapas. En sådan kan skapas då en forskningssekreterare anställs som kan ge forskare en inblick i verksamheten och knyta verksamheten närmare extern forskning.

Det är också viktigt att Kvinnsam söker forskningssamverkan som gör att de kan åstadkomma en framgångsrik ansökan inom DigiArv där det går att kombinera forskning med uppordnande och förtecknande av arkiv som i dagsläget inte är tillgängliga för forskning.

KvinnSam säger sig vara i stort behov en kommunikatör som kan marknadsföra resurser för olika målgrupper, samt bevaka det stora fält KvinnSam verkar inom. Förvisso är kommunikation viktigt, men sannolikt skulle KvinnSam kunna nå sina användargrupper lika effektivt genom att öka antalet konferenser med intresserade forskare och genom att stärka sina forskarnätverk. Konferenser, workshops och nätverkande ger ofta fylligare och mer varaktig kommunikation än sådan mer enkelriktad kommunikation som tillhandahålls av kommunikatörer. Tillsammans med relevanta forskare som är användare av Kvinnsams resurser borde man söka anslag för hos Riksbankens jubileumsfond för att diskutera hur man kan tillgängliggöra databaserna ännu bättre samt möjliggöra skapande av forskningsnätverk och distribution av forskningsresultat inom Kvinnsams område som är direkt användbara för nya forskare.

Information, konferenser, workshops kan utvecklas exempelvis genom att knyta de forskare som använder materialet till en sådan verksamhet, vilket kan ske genom att exempelvis medel för forskningsinitiering söks hos Riksbankens jubileumsfond.

SAMMANFATTNING

KvinnSam uppfyller alla kriterier för en forskningsinfrastruktur vid Göteborgs universitet. De fullföljer också samtliga gällande regler. De utgör en värdefull strategisk resurs genom att de tillhandahåller forskningsdata i flera databaser som också utvecklas kontinuerligt.

Databaserna är också en viktig resurs i undervisning. Dessutom har de flitigt använda, arkivsamlingar som aktivt digitaliseras och utökas med nya arkiv.

Min slutsats blir, att jag i ljuset av ovanstående utvärdering, *rekommenderar att KvinnSam ska kvarstå som universitetsgemensam forskningsinfrastruktur vid Göteborgs universitet*, med sin värdefulla expertkompetens inom genusforskning och kvinnohistoria, sin unika, kontinuerligt växande samling av mer än 600 meter kvinnohistoriskt arkivmaterial samt som nödvändig nationell forskarresurs i sin produktion av databaser, däribland Nordens största databas inom kvinno-, mans-, och genusforskning. Betonas ska också att forskningsinfrastrukturen utgör en omistlig del av den starka genusvetenskapliga forskningsmiljö som finns i Göteborg.

Som utvärderare har jag också ombetts att säga något om hur forskningsinfrastrukturen kan utvecklas samt föreslå relevanta åtgärder för att KvinnSam också i fortsättningen ska kunna fungera som en nödvändig forskningsinfrastruktur på Göteborgs Universitet.

Som framtidsvision vill jag framhålla betydelsen av att man får en starkare forskningsanknytning, vilken kan ske genom att en disputerad forskare anställs som *forskningssekreterare*. Denna baskompetens kan generera extern forskningsfinansiering och tydligare koppla forskare och forskningsprojekt till verksamheten.

En skarpare forskningsförankring är av största vikt för att få en långsiktig hållbarhet i verksamheten. Här vill jag också betona betydelsen av att man försöker bli en nationell *forskningsinfrastruktur med finansiering av Vetenskapsrådet* samt söker medel från *Digiarv* och andra möjliga resurser hos exempelvis Riksbankens jubileumsfond för att både beforska samlingarna och kunna digitalisera dem för att utöka forskningsbarheten. Här är det i ansökan särskilt viktigt att framhäva den utmärkta kompetens som universitetsbibliotekarierna på Kvinnsam utvecklat inom forskningsområdet.

Styrgruppens verksamhet bör utvecklas till att även utgöra ett *vetenskapligt råd* som kan initiera forskning samt vara en länk mellan en ny forskningssekreterare och externa forskare.

Av stor vikt är också att verksamheten kommuniceras tydligare med konferenser, workshops och nätverkande till vilket särskilda medel kan sökas hos de nationella forskningsfinansiärerna.

Birgitta Svensson, professor
Department of Ethnology, History of Religions and Gender Studies, Stockholm
university, 106 91 Stockholm, Sweden
homepage: www.erg.su.se
E-mail: birgitta.svensson@etnologi.su.se
+4673-3267011

Bilaga

Underlag som använts i utvärderingen

1. Uppdragsbeskrivning.
2. Rektorsbeslut om inrättande av KvinnSam – nationellt bibliotek för genusforskning som universitetsgemensam forskningsinfrastruktur vid Göteborgs universitet.
3. Regler för forskningsinfrastrukturer vid Göteborgs universitet.
4. Självvärdering 2020.
5. Rapport om att affiliera forskare till KvinnSam 2019.
6. Finansieringsplan 2018-2020.
7. Verksamhetsplan för 2018/19.
8. Verksamhetsplan för 2020.
9. Kommunikationsplan för 2018/19.
10. Kommunikationsplan för 2020.
11. Verksamhetsrapport – uppföljning av verksamhetsplan 2018.
12. Verksamhetsrapport – uppföljning av verksamhetsplan 2019.
13. Ekonomisk redovisning, utfall 2018.
14. Ekonomisk redovisning, utfall 2019.
15. Publikationer och medverkan i medier 2018.
16. Publikationer och medverkan i medier 2019.
17. Program för jubileumskonferens – KvinnSam 60 år, 2018.
18. Sökresultat i verktyget Publish or Perish från sökning i Google Scholar på nyckelordet ”kvinnsam”. Sökningen gjord 2020-06-12.
19. Backlund, B., Sjødahl Hayman, A. (red.), *Kvinnohistoria i Sverige*, Göteborgs universitet 2011.
20. Intervju med Föreståndare Linda Börjesson 2020-09-07.
21. KvinnSam hemsida.
22. KvinnSam facebook.
23. Informationsbroschyr från 2011.
24. SvensktKvinnoBiografisktLexikon (skbl.se).